

Elżbieta Matyaszevska, historyk sztuki, doktor nauk humanistycznych. W latach 1985-1990 członkini ogólnopolskiego zespołu badawczego przy Instytucie Sztuki PAN w Warszawie, prowadzącego badania nad polskim życiem artystycznym drugiej połowy XIX wieku, w ramach programu węzłowego *Polska kultura narodowa, jej percepcje i tendencje*. W 1991-1993 sekretarz naukowy zespołu przy Instytucie Sztuki PAN, przygotowującego katalog dzieł malarskich Jana Matejki w związku z rocznicami 150-lecia urodzin i 100-lecia śmierci artysty - dwutomowa publikacja, do której napisała też kilkadziesiąt haseł katalogowych, została wydana w 1993 roku pod tytułem *Matejko. Obrazy olejne. Katalog*. W latach 1992-2001 współpracowała z redakcjami lubelskich i warszawskich periodyków (m.in. „Przegląd Akademicki”, „Dziennik Wschodni”, „Akcent”, „Wnętrze Twojego Domu”, „Dobre Wnętrze”, „Zabytki-Heritage”), publikując relacje z wystaw sztuki dawnej i współczesnej, a także cykliczne teksty z zakresu historii ubioru, mody i rzemiosła artystycznego.

Elżbieta Matyaszevska od lat utrzymuje aktywny kontakt z Instytutem Historii Sztuki KUL, uczestnicząc w organizowanych sesjach naukowych oraz działalności kulturalno-naukowej na rzecz miasta Lublin. W roku 2008 koordynowała prace mające na celu zorganizowanie przy Instytucie Historii Sztuki KUL zajęć z historii sztuki dla członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku, z którym współpracuje jako wykładowca. Wykłada również dla członków UTW w Tomaszowie Lubelskim i Świdniku. Od roku 2011 prowadzi współpracę z Filharmonią Lubelską w ramach Akademii Muzyki i Plastyki (oferta skierowana do szkół ponadpodstawowych Lublina i regionu), przygotowując prezentacje z zakresu sztuk plastycznych, wpisujące się w określone tematy muzyczne. Ponadto, w ramach działalności dydaktycznej, prowadziła zajęcia obejmujące najważniejsze zjawiska z dziejów sztuki nowoczesnej i najnowszej, zarówno polskiej, jak i powszechnej w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu, wykłady o sztukach pięknych dla członków Uniwersytetu Otwartego KUL, a także zajęcia specjalizacyjne na Studiach Podyplomowych przy Instytucie Historii Sztuki KUL. W ostatnich latach pracowała w Instytucie Leksykografii KUL na stanowisku adiunkta, prowadząc dział sztuki religijnej i redagując hasła z tego zakresu tematycznego do *Encyklopedii Katolickiej*. Należy do Stowarzyszenia Historyków Sztuki.

Elżbieta Matyaszevska jest autorką książki „Wierzę w cuda nie od dziś”. *Religia w życiu i twórczości Jana Matejki* (Lublin 2007) oraz kilkunastu publikacji naukowych i popularnonaukowych w zakresie ikonografii chrześcijańskiej i malarstwa polskiego, a także wielu haseł z dziedziny historii sztuki zamieszczonych w *Encyklopedii Katolickiej*.

„Galeria mistrzów”

Spotkanie z historykiem sztuki

dr Elżbietą Matyaszevską

Caravaggio

– „enfant terrible” włoskiej sztuki kontrreformacyjnej?

Caravaggio – „enfant terrible” włoskiej sztuki kontrreformacyjnej?

Gdy w roku 1571 w miejscowości Caravaggio, leżącej niedaleko Mediolanu, w rodzinie Ferma Merisiego, miejscowego architekta i zarządcy dworu markiza Francesca Sforzy, przyszedł na świat kolejny chłopiec, nikt nie przypuszczał, że z tego czarnowłosego urwisa wyrośnie kiedyś genialny malarz. Na chrzcie otrzymał imię Michelangelo, ale w dziejach sztuki zapisał się jako Caravaggio, unieśmiertniając także w ten sposób nazwę miasteczka, z którego pochodził. Gdy przyszły artysta miał niespełna pięć lat, Mediolan i okolice nawiedziła dżuma, która pochłonięła tysiące ofiar, w tym jego ojca oraz dziadka. Matka, pozostawszy sama z dziećmi, z ulgą odetchnęła, gdy udało się jej umieścić Michelangela „w terminie” u mediolańskiego malarza Simona Peterzona – to właśnie tam rozpoczęła się, pełna wyjątkowych zwrotów i spektakularnych upadków, artystyczna droga Caravaggia.

Z Mediolanu młodziutkiego i jeszcze nikomu nieznanego adepta sztuki los rzucił do Rzymu, ówczesnego centrum kulturalnego Włoch i najważniejszego punktu na mapie chrześcijaństwa. Na przełomie XVI i XVII wieku było to miasto wspaniałe, choć pełne kontrastów. Z jednej strony niszczące budowle starożytne i pełne nędzarzy przedmieścia, z drugiej zaś dopiero co wzniesione, uderzające przepychem pałace dostojników kościelnych oraz potężne świątynie wypełnione dziełami sztuki sakralnej. Rozmach, z jakim kolejni papieże rozbudowy-

wali Państwo Kościelne, wymagał zaangażowania wielu dziesiątków architektów, malarzy i złotników, którzy musieli sprostać rozlicznym zamówieniom, nieustannie płynącym z rezydencji kościelnych dostojników. Jak podają zachowane archiwalia, w Rzymie pracowało wówczas ponad dwa tysiące malarzy i właśnie do tego licznego grona dołączył w latach 90-tych Michelangelo Merisi da Caravaggio, licząc, że jego talent zostanie wkrótce dostrzeżony i sownie nagrodzony.

Początkowo, nie mając konkretnych zleceńodawców, malował głównie kompozycje rodzajowe, z wyrazistymi postaciami, wydobytymi z ciemnego tła za pomocą jasnych plam punktowego światła. Bohaterami tych obrazów byli zwyczajni ludzie, spędzający czas na graniu w karty, popijaniu wina czy też wróceniu z ręki. Ta tematyka uległa zdecydowanej zmianie, gdy Caravaggio został dostrzeżony przez mecenasów z kręgów kościelnych. Jego płótna zaczęły wypełniać postaci znane ze Starego i Nowego Testamentu ukazane w scenach pełnych dramatyzmu i światłocieniowych kontrastów. Jednym z ważniejszych protektorów młodego, obiecującego malarza stał się kardynał Francesco Maria del Monte, który jako pierwszy rozpoznał w tym nieokrzesanym, chmurnym awanturniku genialnego artystę. Przez kolejne lata Caravaggio, choć los nie szczędził mu przykrych doświadczeń, udowodniał swymi arcydziełami, że kardynał co do niego się nie mylił, i że postawił na właściwego artystę.

„Galeria mistrzów” Spotkanie z historykiem sztuki dr Elżbietą Matyaszewską **Caravaggio** – „enfant terrible” włoskiej sztuki kontrreformacyjnej?

Spotkanie odbędzie się
w czwartek 17 listopada 2016 r. o godz. 18.00
w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny